Ner. 292. ROK 1843. PIĄTEK 22 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć, miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Wiktoryi Panny.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Godysława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27 9, 720	— 3, 2	2, 23	Pł.Zachodni słaby	Pochmurno	
20	2	9, 923	3, 5	3, 30	„ „	„	
	10	10, 159	+ 3, 3	2, 15	„ „	„	Deszcz

Część Urzędowa.

MY PREZES I SENATOROWIE
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czynimy, iż Trybunał wydał wyrok następujący:

Działo się w Krakowie w domu władz sądowych na Audyencyi publicznéj Trybunału W. M. Krakowa i Jego Okręgu dnia szóstego Grudnia 1843 roku.

Wydział II.

Obecni:
Pareński Sędzia Prezydujący.
Brzeziński, *Sokalski* } Sędziowie.
Librowski Pisarz.
(podp.) *Pareński Librowski.*

Gdy z odgłosu publicznego; doniesieniem urzędowem utwierdzonego okazuje się: iż starozakonny Moyżesz Groner handel otwarty pod L. 70. w mieście Zydowskim przy Krakowie prowadzący odmawia wypłaty zaciągnionych przez siebie handlowych zobowiązań, przeto, Trybunał na zasadzie Art. 1 i 13 K. H. K. III. handel pod firmą Mojżesza Groner w Krakowie, w mieście Zydowskim exystujący, za upadły ogłasza; upadłości téj termin z dniem dzisiejszym oznacza; Sąd Pokoju, Okręgu II. Miasta Krakowa o przyłożenie stosownie do Art. 15. tegoż kodexu, pieczęci na majątku do handlu upadłego należącym, a Dyrekcyą Policyi o dodanie straży upadłemu; wezwać postanawia; kommissarzem upadłości z grona swego sędziego Brzezińskiego kuratorami zaś pp. Franciszka Xawerego Placer notaryusza publicznego i Antoniego Kwiatkowskiego kupca i obywatela Miasta Krakowa mianuje, stanowiąc zarazem, aby wyrok niniejszy w porządku Art. 21 K. H. K. III. ogłoszonym został, opłata wpisu zawiesza się.

Osądzono w pierwszéj Instancyi z exekucyą tymczasową bez kaucyi.

(podpisano) *Pareński Librowski.*

Zalecamy i rozkazujemy etc.

Zgodność niniejszego odpisu z wyrokiem oryginalnym zaświadcza.

Pisarz Trybunału Rzpltéj Krakowskiéj.
(2r.) (podpisano) *Librowski.*

Nro 6857

TRYBUNAŁ.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do kwoty złp. 363 gr. 13 jako schedy nieobecnego Józefa Gorczyń-

skiego na domu pod L. 99 w gminie I. ubezpieczonéj, ażeby w terminie miesięcy 3 po odbiór takowéj z udowodnieniem swych praw do Trybunału zgłosili się pod rygorem wprowadzenia skarbu publicznego w posiadanie téj massy.

Kraków d. 16 Grudnia 1843 r.

Sędzia Prezydujący
Międuszewski
(1r.) *Lasocki* Sekr.

Nro. 6761.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do kwoty złp. 20 tytułem kaucyi przez Franciszka Hahn do sporu z Agnieszką Kajderową w depozyt sądowy złożonéj, aby po odbiór takowéj z stósownym dowodem w terminie 3 miesięcy do Trybunału zgłosili się pod rygorem wprowadzenia skarbu publicznego w posiadanie téj massy jako opuszczonéj.

Kraków d. 15 Grudnia 1843 r.

Sędzia Prezydujący,
J. *Dymidowicz.*
(2r.) *Lasocki* Sekr.

Nro. 6697.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do kwoty złp. 30 przez Rozalią Heffelmajerową do depozytu sądowego w roku 1831 tytułem kaucyi w sporze z Józefem Rapp złożonéj, aby się w przeciągu miesięcy 3 z stósownemi dowodami do Trybunału po odbiór zgłosili pod rygorem przyznania kwoty téj na rzecz skarbu publicznego.

Kraków d. 23 Listopada. 1843 r.

Sędzia Prezydujący,
J. Pareński
(2r.) *Lasocki* Sekr.

W dniu 29 Grudnia 1843 o godzinie 9 z rana na placu właściwym obok sukiennic w rynku głównym M. Krakowa sprzedane będą przez publiczną licytacyą w drodze exekucyi sądowéj prawnie zajęte kosztowności jako to: perły kalakuckie, kanaczek z dyamentami, korale różnéj wielkości, pierścionki rozmaite, oraz skóry wyprawne (juchty). O czém chęć licytowania mających zawiadamia.

Kraków d, 18 Grudnia 1843 r.

(2r.) Ignacy *Piekarski* Kom. Sąd

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg 7 Grudnia.* —

Pomiędzy klęskami społecznemi, szczególną uwagę i troskliwość zwracać na siebie powinny choroby zaraźliwe, a z tych szczególniéj ta, którą rozwiązłość sama siebie karze. Z najstraszliwszą zarazą, jaką jest powietrze morowe, można otwarcie walczyć; ale w téjto złe, niemniéj zgubne od powietrza morowego, wszczyna się i rozwija skrycie, utajane, oprócz nagannéj nieostrożności, częstokroć politowania godną niewiadomością, a niekiedy słuszną obawą zasłużonego wstydu. Tegoczesna nauka lekarska może się chlubić, że do wielu chorób, na które posiada radykalne, niewątpliwie skuteczne środki, liczy się właśnie i ta nieszczęsna choroba. Schwycona wcześnie przez świadomego i biegłego lekarza, snadno i prędko uleczyć się daje. Lecz w każdéj zarazie, a tem samem i w téj, nie dość jest tamować złe z osobna, w dotkniętych niem ofiarach, potrzeba jeszcze ścigać je w źródle, z którego pochodzi. W tych to widokach ministerstwo spraw wew. postanowiło założyć w Petersburgu osobny szpital żeński, i w związku z nim, osobny komitet lekarsko policyjny. Projekt ten otrzymał najwyższe zatwierdzenie w dniu 6 Paźdz: r. b. Dyrekcya opieki powszechnéj przeznaczyła rocznie na ten szpital rub. sr. 15 000 Pieniądze, zaliczane przez chorych, przybywających nie dobrowolnie, lecz z rozporządzenia komitetu, odsyłają się do zakładów kredytowych na procent, iżby z nich zbierał się osobny kapitał zapasowy. Szpital ten, zupełnie przygotowany do użytku, otwartym został uroczyście dnia 22 Października r. b.

— *Grac 1 Grudnia* —

Kilku młodych Egipcyan, przysłanych przed sześciu laty przez Mehmeda-Ali do tutejszego uniwersytetu dla wykształcenia się w górnictwie ogłosiło w gazecie *Stiria*, podziękowanie mieszkańcom miasta. Daschury-Mohammed, Szery Anie Afan, wyraził w imieniu towarzyszów, między innemi, co następuje: Tu poznaliśmy wszystkie dobrodziejstwa cywilizacyi, i ujrze-

liśmy stan towarzyski, o jakim wprzód zaledwie mieliśmy pojęcie. Tu poraz pierwszy nauczyliśmy się cenić godność człowieka, poraz pierwszy ujrzeliśmy nstalone oświecone prawa rozumu, a obywateli żyjących jak bracia, pod opieką tych silnych i mądrych praw. Tu poraz pierwszy otworzyła się dla nas obszerna dziedzina nauk, jedynie uszlachetniająca człowieka i tu poznaliśmy cały powab sztuk, który ten tylko pojąć może, kto od młodości zostaje z nieni w ścisłym stosunku. Wspomnienie Gracn towarzyszyć nam będzie w każdéj strefie, gdziekolwiek skierujemy nasze kroki; pod palącém niebem naszéj ojczyzny, w gorących piaskach pustyni, przez ciąg cały naszego istnienia! Z pomiędzy tych młodych ludzi, przysłanych przez Mehmeda, jéden umarł w pierwszych latach po przybyciu, dwóch znajduje się w instytucie politechnicznym w Wiedniu, a pięciu wyjechało do zakładu górniczego w Wordernberg.

— *Darmstad* 9 *Grudnia.* —

Dziś o godz. 2 po południu przybył tu J. C. W. W. xiążę następca tronu Rossyjskiego z dostojną swoją małżonką i xiążę Alexander Heski i wysiadł w pałacu W. xięcia. Całe miasto podzielało radość domu xiążęcego z powodu przybycia Ich Cesarskich Wysokości. Wjazd dostojnych gości był bardzo uroczysty śród huku dział i odgłosu wszystkich dzwonów. Okrzyki radości i powitania nieprzeliczonych tłumów rozlegały się po wszystkich ulicach aż do pałacu xiążęcego.

— *Paryż* 6 *Grudnia.* —

Messager zawiera urzędowe depesze z Algieru o wiadoméj już klęsce Kalify Sidi Emberaka, ale nic nowego nie donoszą.

Journal des Débats powątpiewa, aby Olozaga zostawał w tajnem porozumieniu z stronnictwem ajakuchów, o co go właśnie obwiniają.

Pan Berryer powrócił onegdaj z Londynu do Paryża.

Ułożony już został program przyszłego zgromadzenia parlamentu. *Journal des Débats* daje do zrozumienia, że nie będą się zajmować kwestyami politycznemi. Gdyby ten przypadek mógł mieć miejsce, byłoby to prawdziwem szczęściem dla Francyi.

— *Bruxella* 4 *Grudnia.* —

Rząd belgijski zamyśla, jak wiadomo, wznieść pomnik na jednym z placów Bruxelli, Godfrydowi de Bouillon. Dzieło to, Godfryd na koniu wykona z florenckiego bronzu rzezbiarz Simonis. W przeciągu 4 lat ma już być wystawiony. Godfryd de Bouillon i jego potomkowie, byli przez swoje urządzenia i instytucye twórcami wielkości i pomyślności Flandryi. Wiadomo; że i skutki wojen krzyżowych dla żadnego kraju w północnéj Europie nie były tak ożywiającemi i błogiemi jak dla Niderlandów, i to głównie z tego powodu, że niderlandczycy na własnych okrętach odbywali drogę do Ziemi Swiętéj na około Francyi i Hiszpanii, po drodze zawiązywali wszędzie stosunki handlowe i przyswajali sobie nauki wschodu podczas gdy cesarze niemieccy i królowie francuzcy odbywali swoje wyprawy na najętych okrętach genueńczyków i wenecyanów, i ci tylko z tego korzyści ciągnęli. Pomiędzy innemi, wprowadzili wtedy niderlandczycy ze wschodu młyny wietrzne i wyrabianie materyj bawełnianych.

— *Haga* 7 *Grudnia.* —

Wielu oficerów hollenderskich otrzymało urlop na 6 miesięcy z pensyą 600 zp. i należnym furażem dla koni.

Słychać, że w tych dniach przedstawiony będzie Izbom projekt do prawa względem pożyczki 140 milionów zł. po 3 procent.

— *Londyn* 4 *Grudnia.* —

Times zawiera następujące szczegóły odbytego doświadczenia z wozem napowietrznym nowego wynalazku, o którym twierdzą, że rozwiąże ważną kwestyę wznoszenia się i kierowania w powietrzu. Następujące są środki w tym celu użyte, przez p. Monck Mason, który jest jego autorem. P. Monck zbudował balon jedwabny olejem napuszczony w kształcie elipsoidy. Korzystając z kilku części sławnéj machiny powietrznéj p. Henson, pan Monck umieścił pod spodem, ramy z drzewa bardzo lekkiego, dłuższe niż szerokie. U tych ram zawieszony jest wózek, do spodnéj części którego przytwierdzona jest śruba Archimedesa, także jedwabna olejem napuszczona. Okazuje się, że tu idzie o dowcipne połączenie wszystkiego co w ostatnich czasach wynaleziono. Do tyłu wózka przytwierdzony jest prócz tego ster, dla kierowania biegu balonu. Sruba Archimedesa wprawia się w ruch przez mechanizm znajdujący się wewnątrz wózka.

W doświadczeniu, które było wykonane dziś w Londynie, przyczepiono balon do jednéj kolumny, na około któréj miał się posuwać: jak tylko mechanizm został w ruch wprawiony, balon rozpoczął także natychmiast swój bieg, i

zatrzymał się, jak tylko śruba przestała się kręcić. Doświadczenie to było kilka razy powtórzone, i wypadek odpowiedział oczekiwaniu obecnych. Dotąd nie doświadczono jeszcze użytku steru, będzie on dopiero w następnem doświadczeniu użyty.

— *Madryt* 2 *Grudnia.* –

Z objaśnień, jakie br, Espeleta dal wczoraj w Senacie, okazuje się, że gdy prezesi obu Izb i inne osoby znajdowały się u królowéj, p. Olozaga żądał posłuchania, aby się mógł usprawiedliwić. Żądanie to, jako nader obraźliwe i niesłychane, za jednozgodną radą wszystkich obecnych zostało odrzucone. Wszyscy radzili potem królowéj utworzyć ministerstwo koalicyjne, iżby żadne stronnictwo nie uważało się być poniżonem. Panom Pidal i Gonzalez Bravo polecono potem mianować przynajmniéj jednego ministra, któryby mógł dekreta kontrasygnować, gdyż ministrowie Serrano Frias ustąpili już byli i nie można ich było znaleść. Dla tego też to dekret, którym królowa mianuje pana Gonzalez ministrem, nie był przez żadnego ministra kontrasygnowanym, okoliczność, z któréj opozycya zapewne ostrą broń ukuje.

Xiążę Carini, Szambelan króla obu Sycylii przybył tu onegdaj z poleceniami rzędu swego. Dyplomatyk ten był tu dawniéj sekretarzem legacyi i pełnomocnikiem dworu swego, pod nazwą Margrabi de la Grua, i dopiero w r. 1836 po rewolucyi w La Granja, opuścił Hiszpanię. Późniéj przebywał przez niejaki czas w głównéj kwaterze pretendenta.

Zdaje się, że Olozaga chciał nieograniczenie bez kortezów rządzić, lub też zamierzał połączyć stronnictwo esparterystowskie z ultra progresistami, i na ich czele napaść na moderadów i wszystkich do królowéj szczerze przywiązanych sług!, — ostatni jest najwięcéj do prawdy podobny. Wszakże oświadczył publicznie, że nie chce mieć żadnego wspólnictwa z moderadami.

Wieczorem. Na dzisiejszem posiedzeniu kongressu uchwalono, że pp. Olozaga, Luzuriaga i Cantero mogą mieć udział w dyskussyach Izby, jakie będą miały miejsce z powodu dokumentu przeczytanego wczoraj przez ministra Gonzalez. Na tem samem posiedzeniu oświadczył pan Luzuriaga, który przy panu Olozaga był ministrem sprawiedliwości, że on i jego koledzy dopiero w dniu 29, wieczorem dowiedzieli się, iż pan Olozaga d, 28 wygotował dekret rozwiązania kortezów; i że on (Luzuriaga) i jego koledzy Cantero i Domenech nie przyjmują na siebie odpowiedzialności za nieprawne rozporządzenia. Poczem pan Luzuriaga opuścił salę; dodając, że to są ostatnie jego słowa. Pan Olozaga oznajmił, że były minister wojny Serrano nic nie wiedział o dekrecie rozwiązania kortezów, ale przychylił się do dekretu, przywracającego urzędy, tytuły i ordery udzielone przez Espartera. (Dekret ten ogłoszony był w *Gacetu* i powszechne sprawił zadziwienie). Zaprzeczył temu jenerał Serrano oświadczając, że miał zupełnie inne zamiary! Te objaśnienia rzucają dosyć jasne światło na stopień jedności, ożywiającéj członków ministerstwa Olozagi, oraz na szacunek, jaki ten człowiek miał dla swych kolegów.

Zabawy ludu odbywały się dziś bez żadnéj przerwy spokojności publicznéj.

Z *Paryżu* 8 *Grudnia,* Upadek pana Olozagi sprawił tu niepodobne do opisania przykre wrażenie. Wiadomo, że jako poseł w Paryżu, posiadał zaufanie gabinetu tuileryjskiego i królowéj Krystyny.

Donoszą z Barcelony, że dnia 1 Grudnia w pierwszy dzień uroczystości składania hołdu królowéj Izabelli, biskup miejscowy poświęcił na nowo tameczny kościół katedralny, sprofanowany w czasie oblężenia. W ogólności porządek i spokojność wracają do stolicy Katalonii.

Na giełdzie paryzkiéj nie mogły się dziś utrzymać papiery francuzkie w kursie wczorajszym, ponieważ wiadomości z Hiszpanii wzbudzają powszechną obawę.

— *Konstantynopol* 24 *Listopada* —

Reszyd Pasza, znany reformator, mianowany został znowu całkiem niespodzianie posłem tureckim przy dworze paryzkim.

W tych dniach odebrała porta kilka not dyplomatycznych od posłów europejskich. Stracenie Ormianina jest jeszcze zawsze ich przedmiotem.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 20 do dnia 21 Grudnia.

Mieroszewski August ob. Odrzywolski Ludwik ob. Kulczycki Wincenty, Strażyński Alfred ob., Wielhorski Jan br.. Jabłonowski Adam ob., z Polski; — Knotz Józef ob., Lewkowicz, Settelin Maurycy z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Kenig Jan ob., Barski Felix; Jołaczkowski Adam ob., Jordan Tadeusz ob., Gerbet, Lochmann Eernest ob,, Majewski Wilchelm, Koszutski Hippolit ob. Gostkowska Agnieszka ob., Wierzbicka Leona ob., Geppert Jan ob.. Tomaszkiewicz Walenty ob., Srednick Jan ob., do Polski, — Vighe Jan, Paret Filip, do Galicyi.